

OPONENTSKÝ POSUDEK

Terezie Křížkovská: *Tvůrčí spolupráce.
Filmy Sedmikrásky a Ovoce stromů rajských jíme
jako díla tří rovnocenných autorů.*
Bakalářská práce. Praha: Katedra filmových studií 2013.

Terezie Křížkovská se ve své bakalářské práci pustila na půdu leckým již prošlapanou, měla tedy zázemí v celé řadě textů o tvůrcích obou filmů i o obou filmech samotných. Heuristickou fází práce rozhodně neodbyla. V obsáhlém seznamu literatury vedle standardní titulů o nové vlně najdeme publikace z dějin českého divadla, dějin české filozofie, z poválečných kulturních a politických dějin, celkem šestistránkový soupis knih a časopiseckých článků i internetových zdrojů a celou řadu z nich také průběžně ve svém textu využívá. K titulním filmům spěje pomalu a s důkladnou přípravou, která je vedena ve dvou proudech – řečištěm kulturněhistorického kontextu a hlediskem personálním, tedy cílenými „profily“ tří osobností, které oba filmy autorsky zaštiťují. Autorka se rozumně vyvarovala profilů encyklopedického typu a z tvůrčího vývoje Věry Chytilové, Ester Krumbachové a Jaroslava Kučery v padesátých a šedesátých letech vybírá pouze to, co stylově a z principu tvůrčího typu směřuje do budoucna k jejich setkání nad dvěma experimentálními projekty z druhé půle „zlaté“ dekády.

Oba sledované filmy jsou výsostně výtvarnými díly a jejich (autory intenzivně reflektované) výtvarno ve smyslu inspiračním, stylovém i realizačním je to, k čemu se Terezie Křížkovská snaží přiblížit především. Vnímá tedy práci s barvou, kompozici záběrů včetně použité optiky při jejich snímání, kostýmy nejen ve smyslu vzorů a barev, ale i střihu (tedy střihu šatů, nikoliv střihu filmového). Střih filmový, třebaže velmi výrazný stylistický prvek obou filmů, zůstává naopak poněkud v pozadí. Nicméně vnímání barevnosti a kostýmů patří jistě k přednostem celé práce.

O celkovém uchopení tématu leccos napoví již proporce textu. Dlouhé nadechování se k finální analýze obou titulních filmů 43 stran, analýza sama 14. Disproporčnost mezi přípravou k tématu a očekávaným jádrem celého textu je nasnadě a v obecné rovině na autorku prozrazuje, že se vydala cestou extenzivní, nikoliv intenzivní a že v základech celého jejího přístupu k látce je deskripce. Nabízela se tu také kontextualizace jiného typu, než bylo ono vstupní „vedení do doby“, kupříkladu ohled na produkční podmínky – aby byla možná zamýšlená experimentace s barvou v *Ovoci*, rozhodlo se FSB vyrobit film v československo-belgické koprodukcí s tím, že podíl belgické strany spočíval v zajištění kvalitního barevného

materiálu. Také hledisko tvůrčí skupiny, kde filmy vznikaly (Šmída – Fikar a Juráček – Kučera) by nebylo nezajímavé. Šlo i vyhraněné experimenty za státní peníze, projekty musel i v šedesátých letech schvalovat poměrně rozsáhlý aparát úředníků. Nicméně za základní problém celé práce považuji skutečnost, že se autorce nepodařilo najít klíč, kterým by analyzované filmy otevřela a nasvítla je z nějaké jiné perspektivy než dosud užívané. Takhle jde spíše o jakousi kultivovanou sumarizaci toho, co o daném tématu už v podstatě víme.

Dvě drobná konstatování na závěr. V jedné podčarové poznámce (s. 36, pozn. 102) autorka vyjmenovává, kdo všechno kromě Jaroslava Kučery prošel Československým armádním filmem. Budiž jasně řečeno, že každý absolvent FAMU, pokud neměl modrou knížku – šlo o vojenskou základní službu, z čehož plyne, že Jaroslav Kučera modrou knížku neměl. (Absolventi právnické fakulty byli tankisté, absolventi filozofické fakulty byli motostřelci /tzv. bigoši/, tedy vojenskou historickou terminologií řečeno – pěchota.) Druhá poznámka je vlastně výtko – v přílohách neměly chybět detailní filmografické údaje o obou titulech, a to tím spíš, že s jinými jmény než s autorskou trojicí (a hereckými představiteli) se v textu nepracuje, takže třeba kdo film stříhal nebo jak je to s hudbou, stejně jako která tvůrčí skupina film vyrobila, je dost podstatné.

Dodejme ovšem, že práce je napsána stylisticky kultivovaným jazykem a působí celkově konzistentně. Nároky kladené na bakalářskou práci z mého pohledu splňuje, jakkoliv jsem z katederní praxe uvyklý spíše na texty, které naše poznání – byť i neohrabaně – někam posouvají. S tímto konstatováním doporučuji bakalářskou práci Terezie Křížkové k obhajobě a navrhuji k debatě hodnocení *dobře*.

V Praze 9. 9. 2013

doc. PhDr. Ivan Klimeš